

JUDr. Roman Heinz, Ph.D.
ředitel Krajského úřadu
Jihomoravského kraje
Žerotínovo náměstí 3
BRNO

Brno 26. září 2025
Č. j. JMK 136338/2025

Vážený pane zástupce veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí,

dopisy ze dne 28.08.2025, č. j. KVOP-34812/2025, sp. zn. 9/2025/NZ/CB, a ze dne 02.09.2025, č. j. [REDAKCE], sp. zn. [REDAKCE], jste se na mě obrátil s informací o provedení systematických návštěv v ubytovacích zařízeních Za Benzinkou 1337, 696 11, Mutěnice a [REDAKCE]. Vaše zjištění mají nasvědčovat tomu, že v zařízeních dochází k páchání přestupku neoprávněného poskytování sociálních a zdravotních služeb.

Zjištění, která jste uvedl ve zprávách z návštěvy zařízení (č. j. KVOP-34810/2025 ze dne 28.08.2025 a č. j. [REDAKCE] ze dne 02.09.2025) považuji za závažná. Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje (dále jen „OSV“) zahájí dle § 82b zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) v roce 2026 u výše uvedených subjektů kontrolu. Pokud OSV následně, na základě vyhodnocení výsledků kontroly, zahájí přestupkové řízení, budu Vás o jeho výsledku informovat. V dané věci by mohlo být dle zjištěných závěrů případně podáno i oznámení příslušnému orgánu činnému v trestním řízení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin neoprávněného podnikání dle § 251 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

OSV dlouhodobě vnímá neregistrované formy poskytování sociální péče jako závažné systémové pochybení. Zejména role asistenta sociální péče, jak je vymezena v § 83 zákona o sociálních službách, umožňuje obcházet zákonné požadavky na registraci poskytovatele služby. V praxi to vede k situacím, kdy péče není dostatečně odborně garantovaná, nepodléhá kontrolním mechanismům a může mít negativní dopad na kvalitu a bezpečnost poskytovaných služeb. Zásadním problémem zůstává skutečnost, že současná legislativa neumožňuje OSV uzavřít provozovnu, v níž dochází k poskytování sociální služby ve výše uvedené formě, takže i po ukončení kontroly a případném podání výše specifikovaného oznámení orgánu činnému v trestním řízení je i nadále služba v zařízení poskytována.

Problematická je i otázka pozastavení nebo omezení výplaty příspěvku na péči v případech, kdy je evidentní, že příspěvek není využíván k zajištění řádné péče prostřednictvím registrovaného poskytovatele. Tato legislativní mezera komplikuje možnosti efektivního zásahu a ochrany příjemců péče. Při dovozování, proč nevyplácet příspěvek na péči do neregistrovaných zařízení, vychází OSV z účelu, který odděluje sociální službu od živnosti. Smyslem právní úpravy zákona o sociálních službách, jež podmiňuje poskytování služeb sociální péče předchozí registrací, je, aby pomoc a podpora byly

zranitelným osobám poskytovány při zachování základní kvality a aby státní dávka (příspěvek na péči) byla využívána v prostředí sociálních služeb, kde je tato kvalita garantována. Rezignací nad účelem poskytování služby a okruhem osob, kterým jsou poskytovány, by OSV uznal názor, že sociální služby lze poskytovat i na základě živnostenského oprávnění. Tento postoj by dle názoru OSV vedl (a dnes již vede v situacích, kdy vedle sebe existují legální a nelegální služby) k nerovnosti mezi poskytovatelem sociálních služeb a živností.

OSV se snaží v rámci své působnosti na tuto problematiku aktivně upozorňovat. Na pravidelných tematických setkáních se zástupci obcí a sociálních odborů obecních či městských úřadů OSV opakovaně poukazuje na rizika spojená s využíváním neregistrovaných služeb a nabádá ke zvýšené obezřetnosti a důsledné kontrole nakládání s příspěvkem na péči (viz přiložená příloha – Zápis z pracovního jednání k problematice neregistrovaných pobytových služeb v okrese Hodonín ze dne 28.05.2025).

OSV rovněž inicioval uspořádání kulatého stolu na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, jehož cílem bylo otevřít odbornou debatu o legislativních změnách v oblasti poskytování sociálních služeb a o nezbytnosti řešení situace neregistrovaných forem péče. Přestože byla tato iniciativa koncipována jako platforma pro konstruktivní diskusi napříč odbornou i politickou sférou, setkala se pouze s omezeným zájmem ze strany poslanců.

Vážím si Vaší iniciativy v této oblasti a uvádím, že OSV je připraven nadále spolupracovat při hledání řešení, která by vedla k posílení ochrany uživatelů sociálních služeb a ke zkvalitnění celého systému jejich poskytování.

S pozdravem

Vážený pan
JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí
Údolní 39
602 00 BRNO
ID DS: jz5adky